

היום נלמד בעזרת ה':

סוכה דף מז

למדנו אתמול: בחו"ל ביום השמיני של סוכות שהוא ספק שביעי - נחלקו הדעות איך מתנהגים לגבי סוכה וברכה. לדעת רב לגבי סוכה - כיום שביעי, ולגבי ברכה - כיום שמיני. ולדעת רבי יוחנן גם לגבי סוכה כיום שמיני. שני לשונות נאמרו בגמרא בביאור המחלוקת:

לשון שני: לגבי ברכה – לכולי עלמא לא מברכים על ישיבת הסוכה. לגבי ישיבה בסוכה – נחלקו האם יושבים או לא.

נקוט דרבי יוחנן בידך: החזק את ההלכה כדעת רבי יוחנן הסובר שלא יושבים בסוכה בשמיני ספק שביעי, שהרי בעל השמועה של המחלוקת הזו הוא רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת (כמובא בסוף העמוד הקודם) והוא עצמו לא ישב בסוכה ביום זה.

אומרים זמן בשמיני של חג: שמיני עצרת הוא חג בפני עצמו ולכן מברכים בו שהחיינו, מה שאין כן שביעי של פסח אינו חג בפני עצמו ולא מברכים בו שהחיינו. הגמרא מביאה את החילוקים שביניהם.

מלילה חלוק מיום אינו חלוק: שביעי של פסח חלוק רק מליל יו"ט הראשון של פסח, שבלילה הראשון חובה לאכול מצה ובליל שביעי של פסח לא. אבל כבר מבוקר יום הראשון של פסח אין חובה לאכול מצה (אלא רק אסור לאכול חמץ), נמצא ששביעי של פסח אינו חלוק לגמרי מיו"ט הראשון. מה שאין כן שמיני עצרת שחלוק לגמרי מיו"ט הראשון של סוכות.

זה חלוק משלפניו: שמיני עצרת חלוק מהיום שלפניו, שביום השביעי היה מצוה לשבת בסוכה ועבשיו לא וכן בשאר הדברים. מה שאין כן שביעי של פסח שחלוק כבר מיום הראשון, שהרי בכל שאר הימים אין חובה לאכול מצה.

הנא כתיב פר: בסוכות יש חילוק בין קרבנות שבעת הימים לקרבן שמיני עצרת. שבכל הימים מקריבים מספר רב של פרים, ואילו בשמ"ע רק פר אחד.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

הכא כתיב ביום: בכל ימות חג הסוכות כתוב 'וביום' בתוספת האות ו' המוסיפה על הענין הקודם לומר שהימים מחוברים זה לזה לחג אחד, אבל בשמ"ע כתוב 'ביום' לומר שהוא חג לעצמו.

הכא כתיב כמשפט: בקרבנות יום שביעי של סוכות כתוב 'כמשפטם' לומר שהם כמשפטם של כל קרבנות שאר הימים הקודמים, ואילו בשמ"ע כתוב 'כמשפט' לומר שהוא בפני עצמו.

הגמרא מביאה ראייה לרבי יוחנן:

הפרים האילים והבבשים: של כל ימי חג הסוכות – אם חסר אחד מהם לדעת רבנן מעכב את כל השאר. לדעת רבי יהודה אם חסר אחד מהפרים אין זה מעכב את שאר הפרים. מכיון שהפרים מתמעטים בכל יום (בכל יום מספרם בקרבן יורד) ואם כן לא הקפידה עליהם התורה.

אמרו לו רבנן אם כן גם האילים והבבשים לא יעכבו זה את זה, שהרי ביום השמיני הם מתמעטים (בכל הימים מקרבים: 2 אילים, 14 בבשים – ואילו בשמיני 1 איל, 7 בבשים). **אמר להם רבי יהודה** אין לומדים משמיני מכיון שהוא רגל בפני עצמו, לענין קרבן/ שיר/ ברכה/ לינה. לכאורה 'ברכה' הכוונה לברכת ה'זמן' = שהחיינו, ומכאן ראייה לרבי יוחנן.

קרבן: לשמיני עצרת ישנו סדר קרבנות מיוחד ליום זה, שלא כסדר שבעת הימים. **שיר:** השיר שהלויים אומרים על הקרבנות של היום השמיני, אינו כשאר ימי החג שהיה על נושא של מתנות עניים (=מעשרות, לקט שכחה ופאה). **ברכה:** שהחיינו (או הזכרה בתפילה כיום בפני עצמו). **לינה:** להישאר ללון במוצאי יו"ט בירושלים עד למחרת, כמו ביו"ט הראשון.

לימא מסייע ליה לרב נחמן: אם נפרש ש'ברכה' הכוונה לשהחיינו - תהיה מכאן ראייה לשיטת רב נחמן שלא צריך לברך שהחיינו על כוס יין. שהרי אם כל שבעת הימים קיימת אפשרות לברך שהחיינו - בהכרח שהכוונה בלי כוס, שהרי לא מצוי לכל אדם יין בחול המועד (ג.ב. בימים עברו).

את שטעון שישה טעון לינה: יו"ט ראשון של פסח שטעון שישה ימים לאחריו שלא לאכול חמץ – טעון גם לינה ללון במוצאי יו"ט (מכיון שהתורה הסמיכה את מצוות לינה ל"ששת ימים תאכל מצות"), ולא פסח שני שמותר לו לאכול חמץ מיד אחר כך. הגמרא סברה שהוא הדין שמיני עצרת לא יהא טעון לינה כי אין אחריו שישה ימים.

(המשך בדף הבא ↓)

הביכורים טעונים קרבן ושיר ותנופה ולינה: הגמרא מוכיחה שהתנא שסובר שביכורים טעונים 'תנופה' הוא רבי יהודה, ובכל אופן הוא סובר שביכורים טעונים 'לינה' אפילו שאין אחריהם שישה ימים.

הגמרא דוחה יתכן שהתנא שסובר שביכורים טעונים לינה הוא רבי אליעזר בן יעקב הסובר שביכורים טעונים תנופה, ולא רבי יהודה שיתכן שהוא סובר שאינם טעונים לינה וכך גם שמיני עצרת.

אתיא יד יד משלמים: בהנפת ביכורים נאמר שהכהן מניף 'ולקח הכהן הטנא מידך' - ואילו בהנפת קרבן שלמים נאמר שהבעלים מניפים 'ידיו תיבאנה את אישי השם'. מגזירה שווה (=מילה שווה) של 'יד' בשני הקרבנות אנו לומדים לחבר ביניהם, דהיינו הבעלים והכהן מניפים ביחד את הביכורים וכן את השלמים.